

Suomalaisen Tiedeakatemian toimintakertomus

HALLITUS JA PÄÄSIHTEERI

Vuosi 2016 oli Suomalaisen Tiedeakatemian 109. toimintavuosi. Tiedeakatemian hallituksen esimiehenä toimi Kirsi Tirri ja varaesimiehenä Risto Nieminen. Hallituksen varainhoitajana jatkoi Pekka Ilmakunnas, humanistisen osaston sihteerinä Erkki Hollo ja matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteerinä Olavi Nevanlinna. Vuosijäseninä jatkoivat Pertti Haapala, Anne Kovalainen, Jukka Seppälä ja Tomi Mäkelä. Tiedeakatemian hallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa.

Vuoden lopussa hallituksen uusiksi vuosijäseniksi vuodelle 2017 valittiin Arto Haapala, Maria Lähtenmäki ja Merja Penttilä. Lisäksi Tomi Mäkelä jatkaa vanhana vuosijäsenenä.

Hallituksen vuonna 2015 nimittämä ryhmäudistustyöryhmä jatkoi toimintaansa vuonna 2016. Työryhmän puheenjohtajana toimi varaesimies Risto Nieminen. Toimintaansa jatkoi myös hallituksen vuonna 2014 asettama apurahatyöryhmä niin ikään varaesimies Risto Niemisen joh-

dolla. Lisäksi toimintaansa jatkoi 2015 aloittanut EASAC:in Boreal Forest -hankkeen seurantaryhmä.

Hallituksen nimittämien ryhmien kokoonpanot 2016 aikana olivat:

Apurahatyöryhmä: varaesimies (puheenjohtaja), pääsihteeri, Pertti Haapala, Pekka Ilmakunnas, Olavi Nevanlinna ja Jukka Seppälä.

Ryhmäudistustyöryhmä: varaesimies (puheenjohtaja), pääsihteeri, Erkki Hollo, Anne Kovalainen, Olavi Nevanlinna, Jukka Seppälä ja Kimmo Kontula.

EASAC Boreal Forest -hankkeen seurantatyöryhmä: Eva-Mari Aro (puheenjohtaja), matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteeri, pääsihteeri ja hallintopäällikkö.

Lisäksi esimies ja varaesimies nimettiin kansainvälisten asioiden kehittämissyöryhmään Tiedeakatemian edustajina. Ryhmä on suomalaisten tiedeakatemioiden yhteistyöryhmä.

Kertomusvuoden aikana hallitus päätti joulukuussa 2015 voimaan tulleen uuden säätiölain huomioimisen myös Suomalaisen

Suomalaisen Tiedeakatemia hallituksessa toimivat Pekka Ilmakunnas (takarivi 2. vas.), Tomi Mäkelä, Pertti Haapala, Risto Nieminen (eturivi 1. vas.), Jukka Seppälä, Kirsi Tirri, Olavi Nevanlinna ja Erkki Hollo. Lisäksi kuvassa toimiston henkilökunta Pekka Aula (takarivi 2. oik.), Leila Sarajärvi (takarivi 1. vas.) ja Nina Rapelo (takarivi 1. oik.).

Tiedeakatemian hallintotavoissa. Myös apuraha-arvioinneissa käytettyjä asiantuntijoita on informoitu säätiölain vaatimista toimenpiteistä.

Tiedeakatemian hallitus toimi kertomusvuonna Emil Öhmannin Säätiön ja Hilka ja Otto Brusiinin Säätiön hallituksena.

Tiedeakatemian ensimmäisenä päätoimisena pääsihteerinä aloitti Pekka Aula kertomusvuoden alusta.

APURAHAT

Vuonna 2016 Tiedeakatemia jakoi apurahoita noin 2 miljoonaa euroa. Vuodelle 2017 myönnettyjen jatkokoulutusapurahojen summaa nostettiin 25 000 euroon (ennen 23 000) Pääosa apurahoista suuntautui jatkokoulutukseen. Tohtoriopintoapurahan saaneille myönnettiin lisäksi yliopistokorvaus, jonka Tiedeakatemia maksaa suoraan yliopistolle.

Väisälän rahaston uudet ohjesäännöt vahvistettiin Tiedeakatemian sääntömää-

räisessä kevätkokouksessa ja apurahat myönnettiin niiden mukaisesti. Jutikkalan rahaston uusi ohjesääntö hyväksyttiin sääntömääräisessä syyskokouksessa.

Apurahojen arvioijina toimivat Tiedeakatemian hallituksen nimeät asiantuntijat, jotka edustavat korkeinta asiantuntevasta aloillaan. Asiantuntijalausuntojen pohjalta apurahoista päätti Tiedeakatemian hallitus. Tiedeakatemian hallinnoimien rahastojen ja säätiöiden apurahakäsittelyssä on huomioitu apurahojen arvioijien ja päätösten tekijöiden mahdolliset jäävydet.

Kertomusvuonna Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahastosta jaettiin apurahoja matemaattis-luonnontieteellisille tutkimusaloille 52. kerran. Apurahoja jaettiin noin 1,4 miljoonaa euroa (2015 1,3 miljoonaa). Rahastoon tuli yhteensä 434 (555) hakemusta, kokonaissummaltaan noin 8,5 (10,3) miljoonaa euroa.

Apurahoja myönnettiin 75 (80) hakijalle. Näistä 53 (44) sai 25 000 euron suuruisen jatkokoulutusapurahan, joka edellyttää

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN HALLITUS VUONNA 2016

Jäsen	Tehtävä	Toimikausi
Kirsi Tirri	esimies	2016–2017
Risto Nieminen	varaesimies	2016–2017
Pekka Ilmakunnas	varainhoitaja	2014–2018
Erkki Hollo	humanistisen osaston sihteeri	2014–2018
Olavi Nevanlinna	matemaattis-luonnon-tieteellisen osaston sihteeri	2014–2018
Pertti Haapala	vuosijäsen	2016 (3. kausi)
Anne Kovalainen	vuosijäsen	2016 (3. kausi)
Tomi Mäkelä	vuosijäsen	2016 (2. kausi)
Jukka Seppälä	vuosijäsen	2016 (3. kausi)

päätoimista tieteellistä työtä yhden vuoden ajan. Apurahoja lyhyisiin tutkimusvierailuihin ulkomaille myönnettiin 17 (19), yhteensä yli 55 000 (55 000) euroa.

Eino Jutikkalan rahasto jakoi yhdeksän kerran humanistiseen tutkimukseen tarkoitettuja apurahoja. Haku kattoi kaikki Tiedeakatemiaan humanistisen osaston alat. Rahastoon tuli yhteensä 619 (542) hakemusta, kokonaissummaltaan lähes 14,5 (11,8) miljoonaa euroa.

Apurahoja myönnettiin 19 (22) kappaletta, yhteensä noin 436 000 (440 000) euroa. Tohtoriopintoihin myönnettiin 17 apurahaa ja väitelleille kaksi. Tohtoriopintoihin liittyviä matka-apurahoja myönnettiin kuudelle tutkijalle, yhteensä 18 600 (13 800) euroa.

Tiedeakatemiaan Matematiikan rahastosta myönnettiin apurahoja runsaat 12 000 (n. 8000) euroa. Tiedeakatemiaan hallinnoima Emil Öhmannin Säätiö jakoi apurahoja 45 000 (n. 46 000) euroa ja Hilikka ja Otto Brusiinin Säätiöstä n. 30 000 (2014 30 000) euroa.

Tiedeakatemia osallistui ensimmäistä vuotta Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan post doc -pooliin 150 000 eurolla vuonna 2016, josta Väisälän rahaston osuus oli 100 000 ja Jutikkalan rahaston 50 000 euroa.

Kertomusvuoden lopussa Tiedeakatemia käynnisti apurahojen vaikuttavuusselvityksen, joka valmistuu alkuvuodesta 2017.

PALKINNOT

Suomalaisen Tiedeakatemiaan vuoden 2016 kunniaapuri, suuruudeltaan 15 000 euroa, myönnettiin Tampereen teknillisen yliopiston puolijohdeteknologian emeritusprofessori Markus Pessalle tunnustukseksi hänen suurista tieteellisistä ansiois-

taan. Pessalle myönnettiin myös Tiedeakatemiaan mitali nro 28.

Tiedeakatemiaan vuoden 2016 Väisälän palkinnot saivat professori Peter Liljeroth Aalto-yliopistosta, akatemiatutkija Kaisa Matomäki Turun yliopistosta ja professori

Vuonna 2016 Tiedeakatemia jakoi apurahoja noin kaksi miljoonaa euroa.

Minna Palmroth Ilmatieteen laitokselta. Palkinnot myönnettiin 17. kerran. Palkinnot olivat suuruudeltaan 15 000 euroa.

Kuudetta kertaa jaettava Tiedeakatemiaan vuoden 2016 Jutikkala-palkinto, suuruudeltaan 15 000 euroa, myönnettiin filosofian tohtori Jaakko Kuorikoskelle Helsingin yliopistosta.

Jutikkalan historiapalkinnon sai professori Jari Ojala Jyväskylän yliopistosta. Myös tämä palkinto oli suuruudeltaan 15 000 euroa.

TILAISUUDET JA TAPAHTUMAT

Suomalainen Tiedeakatemia järjesti vuoden 2016 aikana perinteiseen tapaan avoimia yleisötilaisuuksia joka kuukauden kolmantena maanantaina kesäkuukausia ja tammikuuta lukuun ottamatta. Aiemmin yhteisistuntoina tunnetuista tilaisuuksista käytettiin nimeä teemailta. Osastojen kokous järjestettiin maaliskuun teemaillan yhteydessä, kevätkokous ja vuosijuhla huhtikuussa ja syyskokous marraskuussa. Lista tilaisuuksista löytyy toimintakertomuksen lopusta (s. 43).

Marraskuussa järjestettiin Suomen eturivin tutkijoiden, opetus- ja kulttuuri-

Marraskuun tilaisuuden teemana oli Tiede ja elämää suurempi musiikki. Alustuksen illan teemaan tanssi tähtitanssija Minna Tervamäki.

ministerin ja -ministeriön yhteistapaaminen Suomalaisen Tiedeakatemia tiloissa. Lokakuussa osallistuttiin Nobel-keskustelutapahtumaan Sanoma-talon Mediatorilla yhdessä muiden tiedeakatemioiden ja Helsingin Sanomien kanssa.

Tiedeakatemia osallistui myös Tieteen Päivien 2017 suunnitteluun. Ohjelmatoimikunnassa Tiedeakatemiaa edusti Tomi Mäkelä. Tiedeakatemia tuki hakemuksesta biotieteet-ryhmän Kasvitieteen Päivät-kongressia, joka pidettiin 25.–26.5.2016 Turussa.

Kertomusvuonna tehtiin päätös järjestää Suomi 100 vuotta -seminaarisarja vuonna 2017. Seminaarisarjan nimeksi an-

nettiin Tieteen vuosi 2017. Sarja hyväksyttiin osaksi virallista Suomi 100 -ohjelmatarjontaa. Samoin päätettiin tukea Tiedeakatemia ryhmiä taloudellisesti omaan alaan liittyvää vuoden 2017 aikana järjestettävää tapahtumaa varten.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Suomalaisen Tiedeakatemia kansainvälistä toimintaa hoidetaan pääsääntöisesti tiedeakatemioiden yhteiselimen Tiedeakatemiat neuvottelukunnan (TANK) kautta. Sen puheenjohtajana toimi 31.5.2016 asti Suomen Tiedeseuran edustaja Marianne Stenius ja varapuheenjohtajana Suomalai-

sen Tiedeakatemia edustaja Olavi Nevanlinna, joka toimi puheenjohtajana loppuvuoden. Tiedeakatemia toisena edustajana neuvottelukunnassa oli Kirsi Tirri. Kertomuskauden aikana TANK:n jäseneksi 2017 alkavalle toimikaudelle valittiin Kirsi Tirrin tilalle Tiedeakatemia edustajana pääsihteeri Pekka Aula.

Suomalaisen Tiedeakatemia jäseniä oli luottamustehtävissä useissa kansainvälisissä tiedeorganisaatioissa: EASAC:ssa Eva-Mari Aro ja Jari Valkonen, ICSU:ssa Olavi Nevanlinna, Kansainvälisessä ihmisoikeusverkostossa Jukka Kekkonen, ALLEA:ssa Krista Varantola ja Euro-CASE:ssa Olavi Nevanlinna.

Vuonna 2016 jatkettiin Suomalaisen Tiedeakatemia vuonna 2014 aloittamaa yhteistyötä EASAC:n energiapaneelin kanssa. Tiedeakatemia rahoittaa ja koordinoi EASAC:n työryhmää, joka valmistee raporttia ”Boreal Forests”. Työryhmälä on suomalainen vetäjä, professori Jaana Bäck Helsingin yliopistosta. Boreal Forest -hankkeelle palkattiin sihteeri raportin kirjoitustyötä varten ajalle 15.2.–31.5.2016.

Kertomusvuonna valmisteltiin Baltic Conference on Intellectual Cooperation -seminaaria, jonka maaliskuussa 2017 järjestettävää tilaisuutta Suomalainen Tiedeakatemia lupautui isännöimään vuonna 2015. Seminaarin teema on The Future of Teacher Education in the Baltic Region: Towards Research Based Teacher Education. Samoin jatkettiin kansainvälisen ihmisoikeusseminaarin Human Rights and the Arctic järjestelyjä yhdessä muiden tiedeakatemioiden kanssa TANK:n koordinoimana. Seminaari järjestetään Helsingissä syyskuussa 2017. Tilaisuus järjestetään yhteistyössä Saksan tiedeakatemia Leopoldinan kanssa.

Uusista kansainväliseen toimintaan liittyvistä yhteistyömuodoista käytiin neuvotteluja muun muassa Ranskan ja Italian Suomen suurlähetystöjen kanssa.

Kevätkokouksessa valittiin 24 uutta kotimaista jäsentä ja 12 ulkomaista jäsentä.

Lisäksi keskusteltiin tiedetapahtuman järjestämisestä Suomen Englannin suurlähetystön kanssa Lontoossa 2017 ja päätettiin osallistua Uuden-Seelannin Tiedeakatemia 150-vuotisjuhlaseminaariin huhtikuussa 2017.

Tiedeakatemia esitti kertomusvuonna ehdokkaan Balzan Prizes ja the Keio Medical Science Prize -palkinnon saajiksi.

Kertomusvuoden aikana käynnistettiin tiedeakatemioiden kansainvälisen toiminnan kehittämiseen tähtäävät keskustelut yhdessä Suomen Tiedeseuran ja teknisten alojen akatemioiden kanssa.

JÄSENET

Vuoden 2016 lopussa Suomalaisella Tiedeakatemialla oli 723 kotimaista ja 180 ulkomaista jäsentä.

Kevätkokouksessa 15. huhtikuuta Tiedeakatemiaan valittiin 24 uutta kotimaista jäsentä ja 12 ulkomaista jäsentä.

Uusiksi jäseniksi matemaattis-luonnon-tieteelliseen osastoon valittiin Hannu Fritze (Luonnonvarakeskus), Heikki Haario (Lappeenrannan teknillinen yliopisto), Eero Hyry (Tampereen yliopisto), Aapo Hyvärinen (Helsingin yliopisto), Johanna Ivaska (Turun yliopisto), Riitta Julkunen-Tiitto (Itä-Suomen yliopisto), Kimmo Kainulainen

Suomalaisen Tiedeakatemian huhtikuun kevätkokouksessa valituille uusille jäsenille luovutettiin jäsendiplomit syyskuun uusien jäsenten illassa.

(Jyväskylän yliopisto), Jari Koistinaho (Itä-Suomen yliopisto), Risto Kostiainen (Helsingin yliopisto), Riitta Lassila (Helsingin yliopisto), Jorma Palvimo (Itä-Suomen yliopisto), Petri Pihko (Jyväskylän yliopisto), Juri Poutanen (Turun yliopisto), Mika Siljanpää (Aalto-yliopisto), Maija Tenkanen

(Helsingin yliopisto) ja Aila Vanhatalo (Helsingin yliopisto).

Humanistiseen osastoon valittiin uusiksi jäseniksi Kai Hakkarainen (Helsingin yliopisto), Juhani Klemola (Tampereen yliopisto), Petri Kuoppamäki (Aalto-yliopisto), Hanna Lehti-Eklund (Helsingin yliopisto),

Veli-Pekka Lehtola (Oulun yliopisto), Tiina Onikki-Rantajääskö (Helsingin yliopisto), Rebecca Piekari (Aalto-yliopisto) ja Mari Vaattovaara (Helsingin yliopisto).

Suomalaisen Tiedeakatemiaan ulkomaisiksi jäseniksi valittiin Thomas DuBois (University of Wisconsin-Madison, USA), Christian Enss (Heidelberg University, Saksa), Pasi A. Jänne (Harvard Medical School, USA), Marja Jäättelä (University of Copenhagen, Tanska), Kim Knott (Lancaster University, UK), Merja Kytö (Uppsala University, Ruotsi), Alan Christopher Lloyd (University of New England, Australia), Jan Malý (Charles University in Prague, Tsekin tasavalta), Gaven Martin (Massey University, Uusi-Seelanti), John C. Moore (Beijing Normal University, Kiina ja Lapin yliopisto), Hanna Risku (University of Graz, Itävalta) ja Michael J. Wingfield (University of Pretoria, Etelä-Afrikka).

Kuoleman kautta ovat Tiedeakatemiaan varsinaisten jäsenten joukosta poistuneet Ilkka Hanski, Esko Hoppu, Osmo Ikola, Pentti Laasonen, Urmas Luosto, Kalle Majala, Juhani Murto, Kimmo Mustakallio, Matti Myrsky, Pentti Rokkanen, Ritva Serimaa, Anna-Leena Siikala, Christian Sucksdorff, Martti Tiuri, Paavo Uusitalo ja Juhani Virta.

Tiedeakatemiaan tietoon on tullut, että ulkomaisten jäsenten joukosta ovat poistuneet Tord Ganelius, Stig Jörgensen, Gerhard Lang, Els Oksaar ja Fred Robinson.

NUORTEN AKATEMIAKLUBI

Toimintansa vuonna 2009 aloittanut Nuorten Akatemiaklubi kokoontui vuonna 2016 kahdeksan kertaa Tiedeakatemiaan Väisälä-salissa. Keskustelut ja esitelmät ovat nähtävissä Tiedeakatemiaan Youtubekanaavalla.

Kertomusvuonna julkistettiin Suomalaisen Tiedeakatemiaan ja Emil Aaltosen Säätiön yhteinen panostus Nuorten Tiedeakatemiaan perustamiseksi Suomalaiseen Tiedeakatemiaan. Nuorten tiedeakatemiaa on varsinkin 2000-luvulla perustettu useiden Suomen kaltaisten maiden tiedeakatemioiden yhteyteen. Toiminta on tarkoitus aloittaa 2017.

Lista vuoden 2016 Nuorten Akatemiaklubin jäsenistä löytyy toimintakertomuksen lopusta (s. 45).

JULKAISUTOIMINTA

Vuonna 2016 Suomalainen Tiedeakatemia julkaisi Annales Academiae Scientiarum Fennicae Mathematica, Humaniora ja Folklore Fellows' Communications eli FFC -sarjoja, joissa julkaistiin yhteensä 65 tutkimusta. Lisäksi ilmestyivät FF Network -tiedotuslehti ja Tiedeakatemiaan vuosikirja.

Tiedeakatemiaan julkaisuutoimikunnan puheenjohtajana toimi Mathematica-sarjan päätoimittaja Olli Martio. Muita jäseniä olivat Raija-Leena Punamäki (varapuheenjohtaja), Jaakko Hämeen-Anttila (Humaniora-sarjan päätoimittaja), Pekka Hakamies (FFC-sarjan päätoimittaja) ja Pekka Aula. Toimikunnan sihteerinä toimi Mika Koskenoja (Mathematica-sarjan toimitussihteerinä). Julkaisutoimikunta piti vuoden aikana kaksi kokousta.

Tiedeakatemiaan julkaisuutoiminnan valtionavustus oli 117 000 (vuonna 2015 129 700) euroa ja julkaisujen myyntitulo 27.433,60 euroa (22.572,75). Tiedeakatemiaan tieteellisen kirjallisuuden vaihtotoimintaa hoitaa Tieteellisten seurain valtuuskunnan vaihtokeskus. Vuoden 2016 lopussa Tiedeakatemiassa oli 371 (393) ulkomaista vaihtokumppania, ja vaihtoon lähetettiin yhteensä 651 (701) julkaisua.

Suomalaisen Tiedeakatemia ja Suomen Tiedeseuran yhteinen julkaisutoimikunta ei kokoontunut vuonna 2016.

STRATEGIATYÖ

Hallitus jatkoi 2015 aloitettua Tiedeakatemian strategiatyötä kolmessa kokouksessa. Strategiatyön perusteella Tiedeakatemialle valittiin neljä strategista painopistealuetta tuleville viidelle vuodelle: Korkeatasoisen tieteen tunnettuuden ja vaikuttavuuden edistäminen yhteiskunnassa, nuorten lahjakkaiden tieteentekijöiden tukeminen, tieteen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistaminen, oman organisaation jalostaminen ketteräksi ja aktiiviseksi. Strategiatyötä jatketaan vuonna 2017.

VIESTINTÄ

Tiedeakatemia uudistetut kotisivut avattiin kertomusvuoden alussa. Lisäksi avattiin Twitter-tili ja Facebook-sivut. Ulkoista viestintää tehostettiin myös tiedotejakelupalvelun käytöllä ja aktiivisella sidosryhmätoiminnalla. Lisäksi Tiedeakatemia Youtube-kanavan käyttöä aktivoitiin. Mediassa saatiin kiitettävästi huomiota. Näkyvyyttä saavutettiin muun muassa Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa, Yliopisto-lehdessä, Seurassa ja Pan European Network: Science and Technology -lehdessä. Samoin Tiedeakatemia edustajat esiintyivät useasti mediassa ja tiedejulkisuudessa.

Sisäisessä työviestinnässä siirryttiin hyödyntämään verkkopohjaisia viestintä- ja yhteistyöalustoja.

TALOUS JA OMAISUUDENHOITO

Tiedeakatemia hallituksen neuvoa antavana elimenä talousasioissa toimii omai-

suudenhoitotoimikunta. Omaisuudenhoitotoimikuntaan kuuluivat esimies, varaesimies, varainhoitaja, pääsihteeri sekä Erkki Hollo. Asiantuntijajäsenenä oli Timo Viherkenttä. Toimikunta kokoontui vuoden aikana kahdesti. Salkunhoitajina vuonna 2016 toimivat Nordea, Union Bancaire Privée ja LähiTapiola Varainhoito.

Vuoden 2016 lopussa Tiedeakatemia ja sen hallinnoimien rahastojen sekä säätiöiden varallisuus oli yhteensä noin 128,3 miljoonaa euroa. Tästä säätiöiden osuus oli 3,7 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna varallisuus oli 110,8 miljoonaa euroa. Kiinteistösijoituksia Tiedeakatemiassa on Mariankatu 5:ssä, jossa sijaitsevat Tiedeakatemia toimilat ja hallituksen kokoushuone. Väisälän rahasto omistaa yhdessä Emil Öhmannin Säätiön kanssa toimistohuoneiston Asunto Oy Helsingin Bulevardinaukiossa. Näiden kiinteistöjen kirjanpitoarvo on noin kolme miljoonaa euroa. Eino Jutikkalan rahaston omistuksessa ollut huoneisto

Tiedeakatemia ja sen hallinnoimien rahastojen sekä säätiöiden varallisuus oli yhteensä noin 128,3 miljoonaa euroa.

myytiin kertomusvuonna. Koko varallisuuden tuotto, sisältäen osingot, korot ja omaisuuden arvon muutokset (pl. kiinteistöt), oli kertomusvuoden lopussa noin 19 % (edellisenä vuonna noin 10 %). Ilman Vaisala Oyj:n osakkeita muun omaisuuden tuotto oli n. 9,5 %.

Tiedeakatemia vuoden 2016 tilien ja hallinnon tarkastajana toimi professori,

KHT Markku Koskela ja varatilintarkastajana KHT Riku Kärnä. Kertomus varainhoidosta ja tilintarkastuskertomus julkaistaan 2016 vuosikirjan yhteydessä. Kertomusvuoden aikana Tiedeakatemia siirtyi uudistettuun kirjanpitojärjestelmään, joka mahdollistaa laajemman ja kattavamman kuvan Tiedeakatemia toiminnasta.

Kertomusvuoden lopulla päivitettiin Tiedeakatemia, sen rahastojen sekä sen hallinnoimien säätiöiden sijoitusstrategia omaisuudenhoidotoimikunnan ehdotuksesta. Tiedeakatemia syyskokous 2016 päätti, että hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiot hallituksen kokouksista ja jäsenkokouksista.

HENKILÖSTÖ

Suomalaisen Tiedeakatemia pääsihteerinä toimi professori Pekka Aula. Tiedeakatemia toimistopäällikkönä toimi fil. maist. Leila Sarajärvi ja toimistosihteerinä fil. maist. Nina Rapelo. Vuoden lopulla toimimikheet muutettiin hallituksen päätöksellä siten, että toimistopäällikön nimike korvautuu hallintopäälliköllä ja toimistosihteerin nimike hallintosihteerillä. Toimiston henkilökunnalle (Aula, Sarajärvi, Rapelo) tehtiin korvausluokan II mukainen työterveyshuoltosopimus.

Kertomusvuonna Tiedeakatemia maksoi palkkaa tai palkkioita kaikkiaan 17 henkilölle. Vuoden aikana siirryttiin joidenkin palveluntarjoajien kohdalla palkkaperusteisesta yhteistyösuhteesta sopimussuhteisiin.

MUU TOIMINTA

Hallitus on vuoden aikana pyynnöstä ehdottanut jäseniä useihin työryhmiin ja toimielimiin. Tiedeakatemiassa on edustajia

monissa eri kotimaisissa ja ulkomaisissa instituutioissa ja organisaatioissa.

Suomalainen Tiedeakatemia on Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) jäsen. TSV:n hallituksessa olivat Tiedeakatemia

Tiedeakatemiassa on edustajia monissa eri kotimaisissa ja ulkomaisissa instituutioissa ja organisaatioissa.

edustajina Keijo Hämäläinen varamiehenään Olli Martio sekä Kirsi Tirri varamiehenään Erkki Hollo. TSV:n hallituksen puheenjohtajana toimi Keijo Hämäläinen.

Pekka Aula osallistui Tiedeakatemia edustajana Tieteellisten seurain valtuuskunnan kevätkokoukseen 14.3., jossa hän toimi myös tilaisuuden puheenjohtajana. Pekka Ilmakunnas osallistui TSV:n syyskokoukseen 25.10. Tomi Mäkelä on ollut Tiedeakatemia edustajana vuoden 2017 Tieteen päivien järjestelytoimikunnassa. Julkaisufoorumin ohjausryhmässä aloitti vuonna 2016 Tiedeakatemia edustajana Dennis Bamford.

Tiedeakatemia edustajina Alfred Kordelinin säätiön hallituksessa olivat Markku Leskelä varamiehenään Keijo Hämäläinen sekä Simo Knuutila varamiehenään Martti Nissinen (6.11. asti) ja Hannu Riikonen varamiehenään Mari Vaattovaara (7.11. alkaen). Edustajina säätiön tieteen jaostossa olivat Seppo Hentilä varamiehenään Jorma Sipilä sekä Eija Kalso varamiehenään Hilka Soininen. Kansanvalistuksen jaostossa edustajana oli Kirsi Tirri, varalla Leena Syrjälä ja kirjallisuuden jaostossa Heta

Pyrhönen, varalla Marjatta Palander. Taideteen jaostossa toimivat Ville Lukkarinen varallaan Annika Waenerberg (6.11. asti) ja Helena Hyvönen (7.11. alkaen).

Tiedeakatemia edustajana Sodankylän observatorion johtokunnassa oli Heikki Nevanlinna varamiehenään Risto Nieminen. Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunnassa Tiedeakatemia edustajina ovat olleet Jukka Jernvall ja Sinikka Piippo (kevät 2016), Jaana Bäck (syksy alkaen). Ulkopoliittikan tutkimussäätiössä Tiedeakatemia edustajana on jatkanut Tuomas Forsberg. Säätiöiden post doc -poolissa Tiedeakatemia edustajana on vuoden alusta aloittanut Kirsi Tirri varallaan Kaisa Nyberg.

Suomen Akatemian tieteellisissä toimikunnissa oli vuoden 2016 lopussa suomalaisen Tiedeakatemia jäseniä seuraavasti: Maria Lähteenmäki kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnassa,

Paula Eerola, Juha Kinnunen, Reko Leino, Juha Pekka Lunkka ja Jukka Pekola luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunnassa, Asla Pitkänen, Jorma Toppari ja Anu Wartiovaara terveyden tutkimuksen toimikunnassa sekä Riitta Julkunen-Tiitto, Jussi Kukkonen, Johanna Mappes, Jorma Palvimo, Seppo Salminen ja Lea Sistonen biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunnassa. Heistä Paula Eerola toimi toimikunnan puheenjohtajana.

Esimies, varainhoitaja ja pääsihteeri vierailivat Vaisala Oyj:ssä 22.9. hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan kutsumana. Varainhoitaja Pekka Ilmakunnas edusti Tiedeakatemias Vaisala Oyj:n yhtiökokouksessa 5.4. ja pääsihteeri Pekka Aula Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunnan vuosikokouksessa 30.3. Suomen LUMA-keskuksen StarT-hankkeen kummina toimi Tiedeakatemia jäsen professori Kimmo Kontula.

VUODEN 2016 TILAISUUDET

8. HELMIKUUTA: TEEMAILTA TIEDE, TILASTOT JA MEDIA

- Tiedeasiantuntija Otto Auranen (Suomen Akatemia): Tieteellisten julkaisukanavien tasoluokitukset yliopistojen rahoituksessa
- Professori emer. Seppo Laaksonen (Helsingin yliopisto): Media ja tieteen vaikeuksissa tilastotieteen kanssa
- Professori Matti Wiberg (Turun yliopisto): Mieliäpidemittausuutisointihutilointi ja muita mediasyntejä

14. MAALISKUUTA: TEEMAILTA AIHEENA YLIOPISTOJEN JA KOULUJEN YHTEISTYÖ TIEDEEN EDISTÄMISEKSI JA TUNNETUKSI TEKEMISEKSI

- Professori Maija Aksela (Helsingin yliopisto): Luma-keskus Suomi -innovatiivista yhteistyötä yliopistojen, koulujen ja elinkeinoelämän kanssa
- Professori Jari Lavonen (Helsingin yliopisto): Yliopiston ja koulujen kumppanuus edistää molempien tavoitteita; esimerkkejä kansainvälisistä science-opetuksen tutkimushankkeista
- Johtava rehtori Tapio Lahtero (Helsingin normaalilyseo, Viikin normaalikoulu): Harjoittelukoulut ja kunnan koulut yliopistojen tutkimuskumppaneina

15. HUHTIKUUTA: VUOSIJUHLA: KUNNIA-PALKINNON JAKO, KEVÄTKOKOUS JA JUHLAILLALLINEN

- Suomalaisen Tiedeakatemian kunnia-palkinto ja mitali nro 28 myönnettiin professori Markus Pessalle (Tampereen teknillinen yliopisto)
- Juhlaesitelmä: Akateemikko Risto Nieminen esitteli emeritus professori Markus Pessan uran ja elämäntyön

- Kevätkokouksessa käsiteltiin ja päätettiin sääntömääräiset asiat sekä hyväksyttiin esitys Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahaston uudeksi ohjesäännöksi
- Kevätkokouksen jälkeen järjestettiin juhlaillallinen

18. TOUKOKUUTA: TEEMAMATKA TURKUUN: GENOMIEDITOINNIN MAHDOLLISUUDET

- Matkan alussa vierailtiin BioCity Turussa neljällä eri laitoksella: molekulaarinen kasvibiologia (Turun yliopisto), MediCity (Turun yliopisto), ympäristö- ja meribiologia (Åbo Akademi), biofyysiikan laboratorio (Turun yliopisto)
- Vierailujen jälkeen järjestettiin seminaari Genomieditoinnin mahdollisuudet BioCity Turun Presidentti-salissa
- Akatemiaprofessori Johanna Ivaska (Turun yliopisto): Molekyylitason syöpätutkimus ja geenieditoinnin mahdollisuudet
- Akatemiaprofessori Eva-Mari Aro (Turun yliopisto): Genomieditoinnin edut kasvitutkimukselle ja kasvinjalostukselle
- Dosentti Marko Ahteensuu (Turun yliopisto ja Royal Institute of Technology, Ruotsi): Synteettinen biologia, etiikka ja bioturvaaminen
- Seminaari oli seurattavissa myös verkon kautta ja tallenne on Suomalaisen Tiedeakatemian kotisivuilla

12. SYYSKUUTA: UUSIEN JÄSENTEN ILTA

- Professori Riitta Lassila (Helsingin yliopisto): Veren hyytyminen monessa mukana
- Professori Mari Vaattovaara (Helsingin yliopisto): Yhteiskuntatutkimuksen uusista mahdollisuuksista
- Professori John C. Moore (Beijing Normal University ja Lapin yliopisto):

- Simulating ice sheet dynamics and geoen-
gineered climates
- Diplomien jako uusille jäsenille; tilai-
suudessa oli läsnä 12 kotimaista ja 6
ulkomaista uutta jäsentä

**10. LOKAKUUTA: BRUSIININ JA ÖHMANNIN
SÄÄTIÖN SEKÄ JUTIKKALAN RAHASTON
APURAHOJEN JAKO, JUTIKKALA-
PALKINNON JA EINO JUTIKKALAN
HISTORIAPALKINNON JAKO**

- Eino Jutikkalan historiapalkinto ojen-
nettiin professori Jari Ojalalle (Jyväskylän yliopisto)
- Jutikkala-palkinto ojennettiin fil. tohtori Jaakko Kuorikoskelle (Helsingin yliopisto)
- Palkintoesitelmien jälkeen ojennettiin apurahadiplomit Hilikka ja Otto Brusiinin Säätiön, Emil Öhmännin Säätiön ja Eino Jutikkalan rahaston apurahansaajille

13. LOKAKUUTA: SUURI NOBEL-TILAISUUS

- Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä muiden tiedeakatemioiden ja Helsingin Sanomien kanssa Sanomatalon Mediatorilla
- Tilaisuudessa asiantuntijoiden johdolla esiteltiin vuoden 2016 Nobel-palkinnot; tilaisuudessa myös mukana fysiikan Nobel-palkittu J. Michael Kosterlitz

**14. MARRASKUUTA: TEEMAILTA TIEDE JA
ELÄMÄÄ SUUREMPI MUSIIKKI JA
SYYSKOKOUS**

- Tähtitanssija Minna Tervämäen alustus esitelmiin
- Tutkijatohtori Tommi Himberg (Aalto-yliopisto): Konserttialin vaikutus musiikkielämykseen
- Professori Tapio Lokki (Aalto-yliopisto): Musiikillisen vuorovaikutuksen voima

- Teemaillan ja kahvitauon jälkeen järjestettiin Suomalaisen Tiedeakatemia sääntömääräinen syyskokous
- Syyskokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat sekä hyväksyttiin esitys Eino Jutikkalan rahaston uudeksi ohjesäännöksi

Suomalainen Tiedeakatemia järjesti vuoden 2016 aikana perinteiseen tapaan yleisötilaisuuksia joka kuukauden kolmantena maanantaina kesäkuukausia ja tammikuuta lukuun ottamatta. Tilaisuuksiin on vapaa pääsy.

**12. JOULUKUUTA: VILHO, YRJÖ JA KALLE
VÄISÄLÄN RAHASTON PALKINTOJEN JA
APURAHOJEN JAKOTILAISUUS**

- Väisälän palkinnot ojennettiin professoireille Peter Liljeroth (Aalto-yliopisto), Kaisa Matomäki (Turun yliopisto) ja Minna Palmroth (Ilmatieteen laitos)
- Peter Liljeroth: Kosketuksiin atomien ja molekyylien kanssa
- Kaisa Matomäki: Alkuluvuista
- Minna Palmroth: Superkoneet ja avaruus
- Palkintoesitelmien jälkeen jaettiin apurahadiplomit Väisälän rahaston apurahansaajille

NUORTEN AKATEMIACLUBIN JÄSENET

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN NUORTEN AKATEMIACLUBI 2015–2016 (KEVÄT 2016)

- MMT Tuuli Haikonen, Luonnonvarakeskus (kasvinjalostus ja kasvivirologia)
FT Tuomas Hovi, Turun yliopisto (folkloristiikka)
PhD Alexandros Iosifidis, Tampereen teknillinen yliopisto (signaalinkäsittely)
FT Riku Järvinen, Ilmatieteen laitos (avaruusplasmafysiikka)
VTT Tuomas Kosonen, VATT (taloustiede)
FT Marius Lahti, Helsingin yliopisto (psykologia)
FT Antti Nissinen, Oulun yliopisto (molekyylibiologia, solubiologia)
MMT Paavo Ojanen, Helsingin yliopisto (suometsätiede)
Dr. Adnane Osman, Aalto-yliopisto (plasmafysiikka, laskennallinen fysiikka)

Syksyllä 2016 käynnistyi Nuorten Akatemiaklubin järjestyksessä kahdeksas toimintakausi. Keskustelut ja esitelmät ovat nähtävissä Suomalaisen Tiedeakatemian Youtube-kanavalla.

- FT Antti Räihä, Jyväskylän yliopisto (Suomen historia)
FT Elina Salmela, Helsingin yliopisto (genetiikka)
OTT Juhana Salojärvi, Helsingin yliopisto (oikeushistoria)

TkT Tiina Saloranta, Åbo Akademi (orgaaninen kemia)

- FT Sami Sjöberg, Helsingin yliopisto (yleinen kirjallisuustiede)
FT Tuomas Tallinen, Jyväskylän yliopisto (fysiikka)
TT Elisa Uusimäki, Helsingin yliopisto (eksegetiikka)
FT Svetlana Vetchinnikova, Helsingin yliopisto (englantilainen filologia)

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN NUORTEN AKATEMIACLUBI 2016–2017 (SYKSY 2016)

- FT Jan Antfolk, Åbo Akademi (psykologia)
TkT Billy Bob Brumley, Tampereen teknillinen yliopisto (tietojenkäsittelyteoria)
PhD Andrew Dimmock, Aalto-yliopisto (plasmafysiikka)
VTT Laura Ekholm, Helsingin yliopisto (talous- ja sosiaalhistoria)
TT Dan-Johan Eklund, Helsingin yliopisto (uskonnonfilosofia)
PhD Tommi Himberg, Aalto-yliopisto (aivotutkimus, musiikkipsykologia)
FT Terhi Honkola, Turun yliopisto (biologia)
YTT Veli-Matti Karhulahti, Turun yliopisto (mediatutkimus)
FT Minna Karjalainen, Oulun yliopisto (genetiikka)
FT Susi Lehtola, Lawrence Berkeley National Laboratory (laskennallinen kemia)
OTT Emilia Lindroos, Lapin yliopisto (oikeuslingvistiikka)
FT Kaarina Matilainen, Luonnonvarakeskus (eläinjalostus)
FT Ulla Savolainen, Helsingin yliopisto (folkloristiikka)
FT Olli Taanila, Helsingin yliopisto (kosmologia)
KT Jenna Vekkaila, Helsingin yliopisto (kasvatustiede)
KTT Jutta Viinikainen, Jyväskylän yliopisto (taloustiede)